

W swojej pracy opiszę transformację, jaka zaszła w Polsce po obaleniu komunizmu. Opowiem trochę o tym, czym tak naprawdę był PRL i co działo się po nim. Przeprowadziłam wywiad ze swoim dziadkiem, który doskonale pamięta te lata. Również z mieszkańcami miasta Starachowice. Zostali zapytani, jak porównują czasy PRL do tych dzisiejszych. W swojej pracy poruszam tematy takie jak:

1. Ustrój polityczny
2. Cenzura, propaganda
3. Prawa człowieka
4. Wybory
5. Fakty historyczne
6. Religia
7. Zakupy
8. Protesty
9. Praca
10. Ciekawostki
11. Mieszkania
12. Czarny rynek
13. Fabryka Wedla
14. Upadek muru Berlińskiego
15. Moda
16. Dieta
17. Milicja Obywatelska
18. Wprowadzenie Stanu Wojennego
19. Rozrywka
20. PKP
21. Motoryzacja

22. Transformacja ustrojowa po obaleniu komunizmu
23. Obrady okrągłego stołu
24. Zakład FSC
25. Pomnik Solidarności w Starachowicach

Praca została napisana na bazie wywiadu przeprowadzonego z moim dziadkiem oraz z mieszkańcami Starachowic. Korzystałam też z własnej wiedzy i faktów historycznych.

Ustrój socjalistyczny był charakterystyczny dla PRL-u, czyli Polskiej Republiki Ludowej. Ustrój ten, poprzedzał ustrój komunistyczny. Co było charakterystyczne dla ustroju socjalistycznego? Przede wszystkim brak własności prywatnej. Za czasów PRL-u panowała dyktatura partii PZPR (Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej).

Charakterystyczna dla tego ustroju była cenzura polityczna. Główną rolą cenzury stanowiła propaganda. Ukazywały się treści niezgodne z oficjalną ówczesną polityką. Nadzorowano media publiczne, zmieniano teksty utworów np. w piosence zespołu Perfect pt. "Chciałbym być sobą". Słyszano słowa: "Chciałbym bić ZOMO". Zmotoryzowane Oddziały Milicji Obywatelskiej (ZOMO) to oddziały Milicji Obywatelskiej (MO), powołane w drugiej połowie 1956 do zaprowadzania porządku w sytuacjach wyjątkowych „likwidacji zbiorowych naruszeń porządku publicznego”, a także do udzielania pomocy ludności w czasie klęsk żywiołowych i ochrony imprez masowych. W latach 80, formacje ZOMO były używane głównie do rozpraszania manifestacji opozycyjnych, podczas których zasłynęły z brutalności i bezwzględności. Wtedy też narodziły się potoczne, pogardliwe nazwy jej funkcjonariuszy takie jak „zomowcy” i „zomole” lub „bijące serce partii” Główne zadania pacyfikacji strajków, które wybuchły na wieść o wprowadzeniu stanu wojennego, powierzono ZOMO i MO. Mur w kopalni „Wujek” obaliły 16 grudnia 1981 roku wojskowe czołgi, ale do górników strzelał specjalny pluton ZOMO. Od ich kul zginęło 9 osób. Łącznie w czasie stanu wojennego w wyniku ataków ZOMO zginęło około 40 osób. Po raz ostatni ZOMO zostało użyte 3 lipca 1989, kiedy rozpędziło demonstrację przeciwko zaproponowaniu kandydatury generała Wojciecha Jaruzelskiego na urząd prezydenta Polski. W Konstytucji PRL-u zawiera się wolność słowa, druku, zgromadzeń, pochodów i manifestacji. Które jak się okazało, były jednym wielkim kłamstwem. Biblia cenzorska, służyła jako instrukcja do zafałszowania rzeczywistości. Zawierała listy zakazanych książek, filmów, tematów, nazwisk. Każdy utwór czy informacja, by mogła zostać wydana, potrzebowała zgody na publikację od organów władzy. Gdy wprowadzono Solidarność, na skutek strajku w sierpniu 1980 roku władza zgodziła się na pewną wolność prasy. Wraz z wprowadzeniem stanu wojennego, cenzura działała bardziej

restrykcyjnie. Artyści buntowali się przeciwko władzy. Próbowali przemycić przekaz, czasem nie dostrzegano ukrytych treści. Cenzor mógł zmienić wydźwięk utworu między innymi zmieniając znaczenie tekstu. Za treści niezgodne z Konstytucją, trafiano do więzienia. Cenzura oficjalnie została zlikwidowana podczas porozumienia Okrągłego Stołu w 1990 roku.

Obecnie ustrój polityczny Rzeczypospolitej Polski określa się jako republikę parlamentarną. Główną władzę sprawuje Prezydent. Polska realizuje zasady suwerenności narodu, niepodległości, demokratycznego państwa (możliwość udziału w wyborach), społeczeństwa obywatelskiego, trójpodziału władzy.

Władzę sprawują:

Ustawodawczo: Sejm, Senat.

Wykonawczo: Rada Ministrów, Prezydent.

Sądowniczo: Sądy, trybunały.

Dziś nie obowiązuje nas cenzura polityczna, MO zastępuje Policja. Policjanci nie używają tak brutalnych form załagodzenia konfliktu. Artyści mają dziś prawo do publikowania utworów, obrazów. O tematyce dowolnej. W Polsce panuje wolność słowa.

W PRL-u prawa człowieka zostały zupełnie zlekceważone. Konstytucja PRL z 1952 roku stworzona była na wzór tej stalinowskiej, z roku 1936. Zostały całkowicie zignorowane prawo człowieka do wolności, prawo do wyznawania religii, nietykalność osobista oraz prawo do posiadania własności. Co ciekawe, łamanie prawa do wolności wyznania, ukazywało się w prześladowaniu księży oraz religii a nawet wiernych, na różne sposoby. Kto sprzeciwił się partii, został aresztowany, uznany za wroga państwa. Przede wszystkim byli to demokraci oraz zwolennicy niepodległości. Wyroki były niesłuszne, niesprawiedliwe. W czasach PRL-u była nawet kara śmierci.

Ciekawostka: Kobiety w PRL-u nie dostawały kary śmierci, nikt nie mógł w to uwierzyć, że kobieta mogła dopuścić się tak okrutnego czynu. Na przykład zabójstwa. Przykładem jest sprawa Danuty Orzechowskiej, która ówczesnie była dziennikarką Telewizji Polskiej. Zabiła ją jej własna córka w naprawdę brutalny sposób, a sąd skazał ją na jedynie 8 lat więzienia za tak niewyobrażalny czyn. W PRL-u nie posiadano własności prywatnej, wszystko należało do organów władzy. Pokolenia wychowane w PRL-u zachowały w sobie nieufność do państwa oraz do całego systemu.

Obecnie Polska jest krajem, gdzie prawa człowieka są szczególnie ważne. Wolność człowieka podlega ochronie prawnej. Wszyscy wobec prawa są równi. Mamy prawo między innymi do wolności, wyrażania własnych poglądów i opinii, wyznawania słusznej według siebie religii, nietykalności osobistej, prawo do nauki, pracy czy zdrowia. By dowiedzieć się więcej o prawach i obowiązkach obywatela RP należy zajrzeć do Konstytucji.

Jak głosowano w PRL-u? Jak odbywały się wybory?

Komuniści nie liczyli się z opinią Polaków. Potwierdzili to między innymi sfalszowaniem wyborów w 1946 roku. Władze przeprowadziły wiele działań, które zapewniały komunistom zwycięstwo w wyborach. Polskie stronnictwo ludowe, zostało poddane represjom. Członków PSL zastraszano, wielu pobito. Zarzucano im fałszywe zarzuty. W maju 1946 roku, zostało zamordowanych aż 14 członków PSL.

W 1947 roku ważnym wydarzeniem były wybory do Sejmu Ustawodawczego. Wyniki zostały sfalszowane a komuniści odnieśli zwycięstwo. Głosy oddawane na poszczególne listy wyborcze były przeliczane na mandaty w parlamencie. Po powrocie do władzy Władysława Gomułki w październiku 1956 r. system wyborczy został zmieniony. Była możliwość wyboru posłów spośród kandydatur w liczbie większej od liczby mandatów do obsadzenia. Większość mandatów w Sejmie obejmowali przedstawiciele PZPR, ZSL, SD oraz bezpartyjni, w większości współpracujący z władzami. Głosowanie przebiegało w miłej atmosferze, wyposażano sklepy w deficytowe produkty. Pierwsi głosujący dostawali kwiaty. Gomułka był za tym, by doklejać na plakatach wyborczych hasła o treści: „Kto nie głosuje, ten na liście figuruje”. „Wyborca sobie pomyśli – tłumaczył swój pomysł zgromadzonym – może na liście podatkowej, albo do redukcji? Taki maleńki maszynopis można gdzieś przykleić, nic w tym złego”. Ludzie brali udział w wyborach bojąc się represji.

Polska jest krajem demokratycznym, dziś wybory są otwarte, każdy obywatel RP który ukończył 18 lat może brać udział w wyborach. Udział w wyborach jest dobrowolny.

Porozumienia Gdańskie, 1980 r. Dzięki nim, robotnicy odzyskali prawo do strajku i tworzenia związków niezależnych od komunistów. Strajk w Stoczni Gdańskiej im.

Lenina w 1980 r. Spowodował masę protestów w Polsce. Doprowadziły one do podpisania porozumienia między robotnikami a komunistami w Gdańsku, przez co powstało NSZZ - Solidarność, Niezależny, Samorządny Związek Zawodowy. W 1989 roku upadł komunizm oraz mur Berliński. Solidarność zmieniła zarówno Polskę jak i całą Europę.

Jak wyglądała religia? Katolicyzm był wrogiem nowego systemu. Komunizm zakładał materializm, odrzucał istnienie Boga. Komuniści popierali ateizm, czyli wykluczenie Boga. Karol Marks określał religię jako opium ludu, czyli coś zbędnego. Kościół jawił się władzy politycznej jako konkurencja, która osłabia jej autorytet. Wielu księży aresztowano, skazano na tortury. Ci, którzy krytykowali komunistyczny ustrój Polski, uznani byli za przestępców politycznych. Za szpiegostwo zatrzymano między innymi Zygmunta Kaczyńskiego. Redaktora Tygodnika Warszawskiego. Kardynał Stefan Wyszyński, prymas Polski był prześladowany przez władze PRL. Biskupi polscy wyrazili sprzeciw wobec komunistom. Prymas został skazany na więzienie. Jerzy Popiełuszko protestował przeciw braku praw i przemocy. Współpracował z Solidarnością. Został zamordowany we Włocławku. Karol Wojtyła został wybrany w 1978 r na papieża. Nie zakończyło to agresji wobec Kościoła. Dziś w Polsce dominuje Chrześcijaństwo. Kościoły nie są zależne od władz państwa.

Jak wyglądały zakupy? W czasach PRL-u były kartki na mięso, cukier, masło, mąkę i inne podstawowe produkty żywnościowe. „Ulice były zatłoczone, czasem stało się cały dzień w kolejce, by dostać to, czego potrzebowaliśmy.” Po ogłoszeniu stanu wojennego, do sklepów doszły alkohol, benzyna, czekolada oraz buty. Na wielkość przydziału, jaki dostawał obywatel miały wpływ: wykształcenie, wiek, jak wysoka jest rola wśród społeczeństwa, znajomości, sympatie polityczne. Pewex to słynny sklep gdzie można było zakupić importowane produkty z zagranicy np. alkohole, kosmetyki, zabawki, ubrania, tkaniny. Jakość produktów w sklepie Pewex była o wiele wyższa.

Dziś będąc w sklepie mamy ogromny wybór. Możemy kupić dosłownie to, co nam się zamarzy. Wszystkie produkty żywnościowe, te luksusowe jak i podstawowe. Mamy mnóstwo sklepów, gdzie możemy kupić ubrania, sprzęty AGD, kosmetyki, zabawki. Nie mamy żadnych ograniczeń. Na każdym rogu witają nas witryny sklepowe. Jest mnóstwo

reklam promujących produkty by zachęcić do ich kupna. Czy to w telewizji, radiu czy w telefonie. Mamy z nimi styczność cały czas.

Protesty. 1 lipca 1980 roku wprowadzono podwyżkę cen. Spowodowało to wiele protestów. Zapoczątkowali je robotnicy, którzy domagali się poprawy warunków pracy, które były szkodliwe dla zdrowia. Wraz z podwyżką cen, robotnicy domagali się wyższej płacy. Za niewystarczającą podwyżkę, zwalniali się z zakładów pracy. Domagali się odzieży roboczej, braku rozbieżności płac, poprawy wydajności stołówek. Żyrardowskie Zakłady Tkanin Technicznych chciały wprowadzić wolne soboty. Żyrardowska „Stella” - ujednolicenia cen w kraju. Lepszej opieki zdrowotnej i poprawy jakości mieszkań. Lipcowe strajki zapoczątkowały protesty, które miały wpływ na porozumienia sierpniowe dzięki którym utworzono NSZZ - Solidarność.

W Starachowicach, odbył się np. Protest przeciwko sytuacji na granicy z Białorusią w 2021 roku. Mieszkańcy Starachowic domagali się działań dotyczących kryzysu humanitarnego. Na granicy Polsko-Białoruskiej, Białorusini starali się przekroczyć Polską granicę. Polacy zacięcie bronili granic swojego państwa, nie pozwalając Białorusinom wejść na teren Polski co skutkowało tym, że Białorusini często zamierzali na granicy. Odbywały się również protesty kobiet związane z decyzją TK na temat aborcji, strajki nauczycieli.

Utworzenie RWPG (Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej). Decyzja została podjęta z inicjatywy władz sowieckich. Władze sowieckie, spotkały się z przedstawicielami rządu państw tak zwanej Demokracji Ludowej. Kto wchodził w skład RWPG? Bułgaria, Czechosłowacja, Polska, Rumunia, Węgry, Albania oraz NRD. Później dołączyły Mongolia, Wietnam oraz Kuba. Organizacja RWPG deklarowała się rozwijać współpracę gospodarczą, zapewnić trwały pokój na świecie. Współpraca gospodarcza między członkami Rady wiązała się z równouprawnieniem, poszanowaniem suwerenności, interesów narodowych, wzajemnej pomocy oraz korzyści. Z Polski na eksport wysyłane były między innymi statki. Ich odbiorcami byli armatorzy z ZSRR, Bułgarii, NRD. Produkowaliśmy również wagony, obrabiarki. Polacy potrafili budować całe wytwórnie kwasu siarkowego, od podstaw do uruchomienia. W czasach PRL jedną z naszych specjalizacji było budownictwo przemysłowe. Z sukcesem budowaliśmy, od podstaw,

całe zakłady przemysłowe. Nie tylko w Polsce, ale i na świecie. Oprócz powyższych jeszcze cukrownie, cementownie, elektrownie itd. W ramach działania ówczesnej centrali Budimex, całe firmy budowlane wyjeżdżały na kontrakty. Oprócz dolarów, przedsiębiorstwa budowlane zdobywały cenne doświadczenie w realizacji kontraktów eksportowych.

Praca. Komuniści wpajali społeczności, że praca jest najwyższą wartością ludzkiej egzystencji. W 1950 roku, wprowadzono nakaz pracy. Władza uważała, że praca jest kluczem do dobrobytu narodu. Głównym pracodawcą było państwo. Praca była zagwarantowana dla każdego obywatela w Konstytucji. W PRL-u bezrobocie nie miało prawa istnieć. Wprowadzony przez sejm w 1947 r. plan gospodarki potrzebował rąk do pracy. W tym celu utworzono organizację „Służba Polsce”, do której powołano młodzież od 16 do 21 roku życia. Organizacja miała zapewnić młodzieży szkolenie wojskowe, organizować dla nich pracę oraz wybijać im z głowy zasady moralne, nabyte w domu rodzinnym. Jeśli ktoś nie służył wojsku, był przetrzymywany w szeregach organizacji nawet do 30 roku życia. Junacy odgruzowywali miasto, budowali, przewozili tony cementu. Pracowali ciężko fizycznie w okropnych warunkach. Za pracę nie dostali ani grosza. Propaganda przedstawiała pobyt w zakładach Junackich jako najwspanialszy okres w życiu młodego człowieka. Praca w tych zakładach przypominała obóz karny. Ciekawostką jest to, że do ciężkiej, fizycznej pracy powoływano nawet ludzi z wadą serca. W PRL-u, podobnie jak i w ZSRR, obowiązywał przymusowy nakaz pracy.

Mieszkania. Było na nie bardzo duże zapotrzebowanie. Gierek, gdy tylko został pierwszym sekretarzem, postanowił budować bloki z tak zwanej „Wielkiej płyty” by w krótkim czasie powstało jak najwięcej mieszkań. Budowniczzy zakładali, że bloki wytrzymają 70 lat od wybudowania. Zadaniem bloków miała być powszechność, funkcjonalność. Popularne były meblościanki, meble składane. Na mieszkania mówiono: M1, M2, M3 i tak dalej... M4 to mieszkanie mające 4 pokoje. Meble były drewniane. Grzano się dzięki piecom kaflowym. Na ścianach była boazeria. W mieszkaniu były dywany w tureckie wzory, rozkładane kanapy, ława. W czasach PRL budownictwo mieszkaniowe stało na wyższym poziomie niż obecnie pod każdym względem, może poza energochłonnością, ale ogrzewanie wtedy było prawie za darmo i nikt się tym nie przejmował. Najważniejsze, że państwo dawało szansę każdej rodzinie na własne

mieszkanie i to nie w kredycie na 30 lat. Nikt nie budował mieszkań wielkości szafy, budowano zgodnie z ówczesną wiedzą i możliwościami, przede wszystkim według planu urbanistycznego z uwzględnieniem całej infrastruktury dodatkowej, szkół, sklepów, dróg, chodników, itd. Wyposażanie mieszkań też było wielokrotnie lepsze, meble robiono z litego drewna, sklejk i forniru, płyta paździerzowa to wynalazek lat 80. Obecna wtedy życzliwość jest godna podziwu. Ludzie we wszystkim sobie pomagali, pożyczali i załatwiali. Bo to było wtedy naturalne. Dziś jest zupełnie na odwrót.

Czarny rynek. Był to nielegalny handel między innymi dolarami, alkoholem, mięsem. Czarny rynek jest wspomniany dobrze. "Dbał o zaopatrzenie w dobra konsumpcyjne" Czasami postrzegamy czarny rynek w PRL jako namiastkę wolnego rynku i coś, co w gruncie rzeczy miało służyć kupującym.

W PRL-u bardzo popularne były karmelki oraz czekolady Wedla. Słodczyce Wedla były tak popularne, że zaczęto je podrabiać. Najślynniejszy wyrób fabryki Wedel to ptasie mleczko - pianka oblane mleczną czekoladą. W latach 50-tych partia komunistyczna zdecydowała, że zakłady imienia 22 lipca (Wedla) powinny podzielić się recepturą z fabrykami ZSRR. W czasie kryzysu brakowało walut wymienialnych na zakup ziarna i masła kakaowego z którego tworzone czekolady. W tym przypadku, Wedel raz oblewał pianki czekoladą, a gdy jej brakowało, oblewał je masą czekoladopodobną. W PRL-u komuniści przekonywali społeczeństwo, że wyroby czekoladopodobne nie są wcale gorsze od tych z prawdziwej czekolady. Te czekoladopodobne są na bazie tłuszczów roślinnych. Do dziś w sklepach widnieją czekolady Wedla. Ich popularność nie spada.

Obalenie muru Berlińskiego. W nocy 9 listopada 1989 roku ludzie z Berlina wschodniego, tak zwanego NRD zaczęli atak na mur Berliński. Strażnicy nie reagowali. Sytuacja zaczęła się zaostrzać. W pewnym momencie ludzie z NRD przedostali się na stronę RFN. Berlin ponownie został zjednoczony. Helmut Kohl zapoczątkował realizację zjednoczenia Niemiec. Berlin znajdował się w strefie sowieckiej, jednak jego zachodnia część, RFN kontrolowana była przez aliantów. W Niemczech panował czarny rynek, pieniądze nie stanowiły żadnej wartości a jedzenie wydawane było w racjach. Na propagandowych filmach władze komunistyczne przekonywały, że życie we wschodnich

Niemczech było sielanką. W rzeczywistości było na odwrót. W zachodnich Niemczech były o wiele lepsze warunki życia.

Moda PRL. W Polsce popularne było naśladowanie mody zachodniej. W latach 40-tych sukienki były szyte między innymi ze spadochronów, materiałów jedwabnych. W latach 50-tych kobiety nosiły sukienki podkreślając talię, modne były kapelusze, torebki, dodatki. W latach 60-tych i 70-tych długości sukienek skracano. Było to wprowadzane bardzo ostrożnie i stopniowo w przeciwieństwie do zachodu. W latach 70-tych popularne były klimaty hippy, modny był wzór kwiatów, folkowe motywy. Kobiety nosiły kożuchy. Pojawiły się kombinezony, coraz modniejsze stawały się spodnie. Krzykiem mody były ortalionowe płaszcze. Dzisiaj bardzo często wraca się do mody z czasów PRL. Bardzo dużo robiono na drutach, szydełku. Dziergano między innymi swetry. Popularną projektantką w tym czasie była np. Barbara Hoff. Jej kreacje były minimalistyczne, często czarno-białe i eleganckie.

Dieta. Jedzenie miało za zadanie zaspokojenie głodu by dodać energię do dalszej pracy. Dieta Polaków opierała się na ziemniakach. Jedzono je na różne sposoby, na śniadanie, obiad i kolację. Co ciekawe, dodawano je nawet do chleba. Brakowało natomiast owoców i warzyw. W latach 60-tych, popularne stały się mrożonki. Największą część diety stanowiły ziemniaki, później było mięso, warzywa a najmniej spożywane były ryby. Pomarańcze jedzono tylko w zimę. Zaletą jedzenia w PRL-u było to, że było zdrowsze niż obecnie.

Milicja obywatelska. „w MO byli też normalni funkcjonariusze. Moja mama w stanie wojennym wróciła autobusem po godzinie milicyjnej z Gdańska do małego miasta. Do domu na wsi miała jeszcze 10km. W miasteczku pusto, telefonów na wsi brak. Po chwili do mamy podjechał radiowóz MO. Funkcjonariusze wylegitymowali i sprawdzili przepustkę. Po krótkiej rozmowie wezwali taksówkę, która pojawiła się w ciągu kilku minut i odwiozła mamę do domu.” W PRL-u milicja miała na celu pilnowanie ładu i spokoju. Niewygodne milicyjne sprawy tuszowano. Władze przekonywały, że przestępczość jest jedynie na zachodzie. O alarmach bombowych na pokładach samolotów, groźbach zatruciem cyjankiem potasu czy seryjnych porwaniach kilkuletnich dzieci nie wspominała ani prasa, ani dziennik telewizyjny. Wiedzieli o nich milicjanci,

służby bezpieczeństwa, prokuratorzy i sędziowie. Największe zbrodnie próbowano przemilczeć.

Stan wojenny. 13 grudnia 1981 komuniści wprowadzają stan wojenny. Na ulicach miast pojawiają się czołgi, wprowadzona zostaje godzina milicyjna. Nie działają telefony, radio i telewizja nadają tylko przemówienie Jaruzelskiego. Wszelkie prawa obywatelskie przestają obowiązywać. Reakcja solidarności jest natychmiastowa, wybuchają strajki na terenie całego kraju. Władze brutalnie pacyfikują strajki. W kopalni „Wujek” ginie 9-ciu górników. Władze zastraszają społeczeństwo. Brutalność milicji nie zna granic. Z rąk funkcjonariuszy giną księża, opozycja a także przypadkowe osoby.

Rozrywka. W PRL-u chętnie oglądanym był kabaret starszych panów. Popularne były filmy Barei, Między innymi „Miś” czy „Poszukiwany, poszukiwana”. Oglądano również „Alternatywy 4”, serial Stanisława Barei. Bareja jest uznawany za geniusza komedii. Ukazywał PRL-owskie absurdy. Były one przerysowane do granic możliwości.

PKP w PRL. Lata 80-te „Bagaż i dzieci wpychane były przez okno do wagonu, miejsce w przedziale to kwestia szczęścia, tudzież siły łokcia... A później jazda w ścisiku, nie rzadko na walizkach przez 8 godzin, jak już się było na miejscu, to człowiek był brudny i pół żywy ze zmęczenia.” Na długich trasach podróżny nie miał czasu na to, by się czegoś napić czy coś zjeść. W sezonie urlopowym, podróż była męcząca. Spóźnienia były ogromne, nawet do 2 godzin. Ceny biletów były wyższe na niektórych liniach. W zamian za to, czas podróży był skrócony.

Motoryzacja. W gruzach leżały zakłady Starachowickie. W czasie wojny auta rozkradziono lub zostały zniszczone. Pierwszym polskim samochodem stworzonym po wojnie była ciężarówka o nazwie Star 20. W PRL-u popularne były samochody takie jak: Syrena, Warszawa. 28 listopada 1967 r. pierwszy Polski fiat 125p zjechał z linii montażowej FSO. Najpopularniejszym był jednak fiat 126p, tzw. „Maluch”. Polonez to drugie obok Syreny najbardziej Polskie auto produkowane w II połowie XX w.

TRANSFORMACJA USTROJOWA PO OBALENIU KOMUNIZMU

Tadeusz Mazowiecki - premier pierwszego po II wojnie światowej niekomunistycznego rządu. Stał na czele obrad okrągłego stołu razem z Lechem Wałęsą w 1989 r. Lech Wałęsa został prezydentem w 1990 roku. Ustrój się zmienił. Komunizm zastąpił Socjalizm. Nastąpiła prywatyzacja. Podczas PRL-u wszystkie zakłady były państwowe. Wszystko zmieniło się, gdy komunizm zastąpił socjalizm. Sobiesław Zasada, znany polski rajdowca, ekonomista i przedsiębiorca wykupił zakłady FSC w Starachowicach. Co ciekawe, w zakładach FSC pracowało około 18 tysięcy ludzi. Gdy Zasada wykupił FSC, nastąpiło bezrobocie. „Nie miałem 3 miesiące wypłaty”. Prywatyzacja nastąpiła również w zakładach takich jak Cersanit czy SPPD. Zasada po zakupieniu FSC, sprzedał zakład Niemcom. Wtedy powstał MAN. Obecnie majątek Sobiesława Zasady szacuje się na nieco ponad miliard złotych. Pomnik upamiętniający Solidarność jest między innymi przy rondzie im. Solidarności. Odświeżony 31 sierpnia 2005 roku, w 25 rocznicę podpisania Porozumień Sierpniowych. W załączniku dodaje zdjęcie pomnika.

Pracę przygotowała Anna Kajzer.